

Nieuwsbrief nummer 38 d.d. 24 oktober 2018

Wees welkom bij de Algemene Ledenvergadering over o.a. de statutenwijziging.
Donderdag 25 oktober, zaal open 20.30 uur, aanvang vergadering 20.45 uur.
LCC Romeynshof (Briand-zaal), adres: Stresemannplaats 8, 3068 JL Rotterdam

In dit nummer:

- (verslag van) de ledenwandeling naar Delft en Delftse Hout (29 september)
- (verslag van) de excursie Eetbare natuur in het Kralingse Bos (29 september)
- de *komende* activiteiten eind oktober en november (wandeling door Haagse landgoederen, excursie naar het parkbos bij Huys ten Donck, excursie naar het Hoge Bergse Bos, excursie naar het Kralingse Bos, ledenwandeling naar Leidse Hout en Leidse binnenstad)
- tips en wetenswaardigheden: Paddenstoelen kijken, IVN Routes, Natuurwerkdag, IVN 'Dialogsessies'
- foto van de maand

Op het programma de komende maand

Natuurexcursie in parkbos Huys ten Donck

Nieuwe datum: Zaterdag 10 november
10.00 - 12.00 uur

Een wandeling door dit sfeervolle parkbos is altijd de moeite waard, vanwege de zijn historie, de doorzichten en kronkelende paden, de oude bomen en in de herfst niet in de laatste plaats vanwege de paddenstoelen.

Startpunt: Huys ten Donck, Benedenrijweg 461, 2983 LA Ridderkerk.

Met OV te bereiken met buslijn 144 (vanaf Zuidplein of station Lombardijen), halte Huys ten Donck.

Wandelkaart à € 1 per stuk is vereist; deze is bij de IVN-gids te koop bij de start.

Uw gids en voor meer informatie: Rody Klop (06-41229114).

Ledenwandeling door Haagse landgoederen (ong. 11 km.) Zaterdag 27 oktober 2018

Verzamelen op metrostation Beurs, perron metro E richting Den Haag Centraal om 9.15 uur. De metro vertrekt om 9.28 uur. Op Den Haag Centraal (spoor 8) nemen we de trein naar Den Haag Mariahoeve. Een mooie herfstwandeling over Haagse landgoederen. Alleen voor leden en donateurs. Een keer proef-meelopen kan altijd. Meer informatie bij Lenie Lelie (06-44593991, lenielelie@outlook.com) en bij Anita van Keulen (06-14986138,

anitavankeulen@upcmail.nl).

Natuurexcursie in het Hoge Bergse Bos Zondag 11 november van 13.00 tot 15.00 uur

Via de Nesselolder lopen we naar het Hoge Bergse Bos. De hoogteverschillen maken dat er mooie uitzichten zijn over een bos in herfsttooi.

Startpunt: voor restaurant Cathay (voorheen Keizershof), op de hoek van de President Wilsonweg en de Wollefoppenweg.

Dichtsbijzijnde haltes OV: metrostation Hesseplaats (lijn B).

Uw gidsen: Paul Winckers (010-4201750) en Catolien Vermeulen (06-10669745).

Ledenwandeling door het Leidse Hout en de oude binnenstad (ong. 11 km.)

Zaterdag 17 november

Wandeling in Leiden: Leidsche Hout en Oude Binnenstad, +/- 11 km.

Zaterdag 17 november 2018

Verzamelen op Rotterdam Centraal bij de bankjes in de centrale hal om 9.30 uur. De trein vertrekt om 9.42 uur van spoor 9. Instappen op Rotterdam Blaak kan ook: verzamelen op spoor 2 om 9.30 uur, de trein vertrekt om 9.36 uur.

Alleen voor leden en donateurs. Een keer proef-meelopen kan altijd. Meer informatie bij Lenie Lelie (06-44593991, lenielelie@outlook.com) en bij Anita van Keulen (06-14986138, anitavankeulen@upcmail.nl).

Thema-excursie in het Kralingse Bos

Zondag 18 november, 13.00 tot 15.00 uur

Hoe is de Kralingse Plas ontstaan? Waarom blijft de waterval stromen? Hoe is de waterhuishouding in het bos? We gaan kijken naar het watersysteem en het waterbeheer in het Kralingse Bos, vroeger en nu. En heeft de droge zomer gevolgen gehad voor mens, dier en plant?

Startpunt: parkeerterrein bij Beach House, begin Langepad.

Dichtstbijzijnde halte OV: halte 'Vlietlaan' tramlijn 7; halte 'Kerkhoflaan' buslijn 38.

Uw gidsen en meer informatie: Liesbeth den Haan (06-47046122) en Marius Huender (06-15084693).

Wat deden we de afgelopen maand

Verslag Ledenwandeling Delft en Delftse Hout (29 september 2018)

Op deze mooie nazomerse dag stond een wandeling van 11 km in Delft en omgeving op het programma. We startten (met 15 man en vrouw sterk) bij het nog niet zo lang geleden verbouwde station Delft en nadat we het resultaat van de verbouwing hadden bekeken gingen we op pad.

Het oude gedeelte van Delft bestaat voor een groot gedeelte uit grachten, bruggetjes en smalle straatjes; we zijn dan ook heel wat bruggetjes en grachtjes gepasseerd.

Nadat we IKEA waren gepasseerd gingen we op weg naar de Bieslandse Bovenpolder, waar we over een graskade liepen en door een paar klaphekjes het weiland overstaken. We genoten van het groene weidse landschap. Zo kwamen we in het Delftse Hout, een recreatiegebied ... [*Lees verder*](#)

Verslag excursie Eetbare Natuur (29 september 2018)

Eetbare planten zijn er in het Kralingse Bos in overvloed, zo ontdekten de 14 deelnemers aan de excursie. Er kwamen ook veel vragen, waaronder al direct een hele relevante. Mag je eigenlijk wel planten of onderdelen daarvan meenemen uit de natuur? Het antwoord daarop vind je straks in het winternummer van Klimop.

Een andere vraag die bij het rondkijken naar voren kwam was de volgende. Zijn de bladen

en zaden van de Haagbeuk eetbaar? Dat moesten we opzoeken, want die kennis hadden de gidsen Catolien Vermeulen en Liesbeth den Haan niet paraat. En wat denk je? De (jonge) zaden van de Haagbeuk kunnen gegeten worden evenals het jonge blad. Overigens is het natuurlijk van belang eerst te bepalen met welke soort je te maken hebt. Ging het in dit geval om een Haagbeuk, of toch om een Beuk? De zaden (met twee zijvleugeltjes en een vleugeltje onderaan - zie foto) ... [Lees verder](#). Mocht het verslag nog niet op de website staan, kijk dan later nog even.

IVN Herfstcampagne - Ga mee naar buiten! Ontdekkingstocht door het Kralingse Bos (14 oktober 2018)

Zeventien kinderen kwamen naar het bos om op ontdekking uit te gaan. Ze liepen een circuitje, waarlangs ze een vijftal uiteenlopende opdrachtjes konden doen, van paddenstoelen zoeken en tekenen tot bodemdierjes speuren en bekijken. In het winternummer van Klimop zal een verslag of foto-impressie te zien zijn.

Tips en wetenswaardigheden

Natuurwerkdag op zaterdag 3 november - Meld je aan

Wil je de handen uit de mouwen steken, lekker buiten aan het werk zijn en de groene gebieden in je omgeving helpen onderhouden? Neem dan deel aan de Natuurwerkdag die op initiatief van de gezamenlijke provinciale Landschappen dit jaar op 3 november wordt gehouden. In het werkgebied van IVN afd. Rotterdam kan je terecht in het Kralingse Bos, de Speeldernis, het Dakpark, Babbersmolen (Schiedam) en Hoeve Avondrust (Vlaardingen). Op enkele locaties zijn er ook leuke activiteiten voor kinderen.

Aanmelden doe je via de [website](#) van de Natuurwerkdag, waar ook meer informatie over tijden, de precieze locaties en de klussen te vinden is.

Duurzaamheidsweekend in 2019 - wees er snel bij

Er komt een Duurzaamheids-maakweekend aan in 2019 in Overijssel! Een heel weekend lang komen IVN'ers die duurzaamheid een warm hart toedragen samen. Dit keer niet alleen om met elkaar te praten en nieuwe dingen te leren, maar ook om aan de slag te gaan. Om precies te zijn met een duurzame verjaardagskalender, vol met tips om duurzaamheid vorm te geven binnen IVN, persoonlijke duurzame uitdagingen en schitterende natuurfoto's. Het belooft een leuk en leerzaam weekend te worden. Opgeven kan via deze link: <https://www.ivn.nl/opgeven->

[duurzaamheidsweekend2019](#). Er zijn maar 30 plekken beschikbaar, dus wees er snel bij!

Paddenstoelen kijken / excursie in Capelle aan den IJssel (27 oktober)

Ondanks de droogte komen er zo langzamerhand steeds meer paddenstoelen tevoorschijn.

Anita van Keulen tipte ons dat in de Heemtuin van Capelle aan den IJssel, gelegen aan de 's-Gravenweg 327 tegenover kinderboerderij "Klaverweide", misschien nog nét de zeer bijzondere Inktviszwam te zien is, en dat in de heemtuin van Krimpen aan den IJssel veel Vliegenzwammen te bewonderen zijn.

In het Schollebos, in Capelle aan den IJssel, kunt u op 27 oktober mee met een twee uur durende **excursie** georganiseerd door de Stichting Natuurvrienden Capelle aan den IJssel. Vertrek om 13.00 uur vanaf de parkeerplaats bij het pannenkoekenhuis aan de Bermweg.

Meedenken en meepraten over 'hoe samen verder' ('Dialogosessies')

- op 13 november, 29 november en 11 december

'Samen meer bereiken' is het thema van een zestal dialoogbijeenkomsten die IVN dit jaar verspreid over het land organiseert. 'Samen' vatten we breed op: de ene afdeling samen met afdelingen in de buurt, vrijwilligers samen met beroepskrachten, een actief IVN-lid samen met een incidentele vrijwilliger. Onze kracht is dat we een landelijke organisatie zijn, diep vertakt in de samenleving. Met duizenden vrijwilligers in 170 lokale afdelingen en beroepskrachten in alle provincies. Hoe kunnen we deze kracht nog beter benutten? En hoe kunnen we de verbinding met de samenleving versterken, en nieuwe vrijwilligers blijven betrekken?

Hoe doen we dat het best? Welke organisatiestructuur hoort daarbij? En hoe ziet onze organisatie er dan over 10 jaar uit? Ben jij een actieve IVN'er, en wil je hierover meedenken? Meld je aan voor één van de drie regionale bijeenkomsten die nog gepland staan: in Tilburg (13 november), in Oegstgeest (29 november) en in Amsterdam (11 december). De bijeenkomsten vinden alle 's avonds plaats van 18.15 tot 21.30 uur; voorafgaand wordt een soep en een broodje geserveerd. Er is een reiskostenvergoeding beschikbaar. Aanmelden kan [hier](#).

Foto van de maand

Lenie Lenie stuurde onderstaande foto in, van een opmerkelijke huisjesslak die zij zag tijdens het voorlopen van een ledenwandeling. Het bleek te gaan om een Wijngaardslak.

Deze slakkensoort is met de invoering van de nieuwe wet Natuurbescherming niet meer beschermd. De soort komt ook in België en Nederland voor en is in beide landen de grootste landslak maar is hier erg zeldzaam. In Nederland vind je hem in het kustgebied en in Limburg. Lenie maakte de foto in de Vogelbuurt in Den Haag. Verder naar het zuiden en oosten komt de soort in Europa meer algemeen voor. De Wijngaardslak is een bewoner van warme streken en komt voor in kalkrijke gebieden die voorzien zijn van vegetatie maar niet te dicht begroeid zijn. De slak is herbivoor en

leeft van verschillende soorten planten, waarvan uiteenlopende plantendelen worden gegeten.

De slak overwintert in een beschutte plek tussen vegetatie of in de grond, waar ze winterrust houdt. Ze beschermt zich tegen de koude door haar schelp met een harde laag af te dichten. Ze kan zich zelfs (beperkt) tegen bevriezing wapenen, door met een soort antivries in het lichaam het vormen van ijskristallen tegen te gaan.

Wanneer na de winter de temperatuur de 8 graden nadert en het vochtig weer is, komen de Wijngaardslakken tevoorschijn. Want van

mei tot en met juli moet het gebeuren: dan is het de tijd voor verleiden, voorspel en vooral veelvuldig paren. Zoals de meeste slakken zijn Wijngaardslakken tweeslachtig (hermafrodit); ze hebben zowel mannelijke als vrouwelijke geslachtsorganen. Aan zelfbevruchting doen ze overigens niet. Ze zoeken altijd een partner en bevruchten elkaar wederzijds.

Colofon en volgende Nieuwsbrief

De volgende Nieuwsbrief verschijnt op 26 november 2018.

Bijdragen aan de Nieuwsbrief kunnen worden ingezonden naar ivnrdam.redactie@gmail.com.

Stuur je kopij of foto voor Nieuwsbrief nr. 39 (november 2018) uiterlijk op 19 november in.

Fotoverantwoording

De foto's in deze uitgave zijn (in volgorde van plaatsing) gemaakt door Liesbeth den Haan, Liesbeth den Haan, Piet Mulder, Lenie Lelie, Liesbeth den Haan, Anita van Keulen, Piet Mulder, Esmeralda Eggen, Liesbeth den Haan, Ben Huber, Lenie Lelie.

U ontvangt deze Nieuwsbrief (per e-mail) omdat u lid bent van IVN, bij de afdeling Rotterdam en omstreken. Mocht u deze Nieuwsbrief niet meer wensen te ontvangen, meldt u zich dan hier af.